

**NÁRODNÍ
MUZEUM**

METODIKA:

ZÁKLADNÍ METODIKA PREVENTIVNÍ KONZERVACE

(2016)

ZÁKLADNÍ METODIKA PREVENTIVNÍ KONZERVACE

Preventivní konzervace je zajištění základních podmínek potřebných k materiálové i konstrukční stabilitě hudebních nástrojů tak, aby nedocházelo k jejich degradaci, resp. aby se jejich degradace snížila na minimum. Jde tedy o péči bez přímého (kontaktního) zásahu na předmět.

Základní podmínky správného uchování hudebních nástrojů se týkají zejména:

- teploty – ideálně 18–20°C (denní kolísání teploty do 2°C)
- vlhkosti – ideálně 50% relativní vlhkost vzduchu (denní kolísání relativní vlhkosti do 5%)
- čistoty – bezprašné prostředí
- světelných podmínek – bez přímých slunečních paprsků, ideálně bez přímého denního světla a s maximální hodnotou intenzity osvětlení cca 150–200lx

Teplota, vlhkost

Úroveň teploty i vlhkosti lze regulovat (temperování místností, zvlhčovače / odvlhčovače). V některých objektech je pochopitelně stabilní celoroční udržení ideálních klimatických podmínek složité nebo dokonce nemožné. Zcela zásadní je však podmínky pravidelně monitorovat a usilovat o to, aby klimatické výkyvy nebyly **příliš vysoké** a zejména **náhlé**. K takovým výkyvům dochází zejména v těchto situacích:

- větrání v zimním a jarním období
- nadměrné temperování místností
- přenášení nástrojů mezi místnostmi s různými klimatickými parametry (např. depozitář – konzervátorská dílna; depozitář – studovna)

V zimním období je vhodné udržovat v depozitářích pokud možno nižší teplotu (kolem 10°C), která zvyšuje relativní vlhkost vzduchu. Relativní vlhkost je nezbytné hlídat v nadcházejícím jarním období. V nevytápěných objektech (hrady, zámky) jsou nízké teploty v zimním období běžné a příchod jara s teplejšími vlhkými dny přináší obtíže (teplota rosného bodu, kondenzace vody) – např. při jarním slunném teplém dnu dochází při větrání k prudkému kontrastu – teplý a vlhký vzduch se uvnitř vychladlých prostor vysráží na sbírkových předmětech a může tak dojít k porušení povrchové úpravy předmětů, ke korozi apod.

Monitorování klimatických podmínek je možno několika způsoby. Kromě základní ruční měřicí techniky (nedoporučuje se) je možno použít dlouhodobé necentralizované měření (jednoduché záznamníky s možností odečtu dat zpětně na PC) nebo ideálně dlouhodobé centralizované měření (monitorovací systémy s možností aktivace poruchových hlášení).

Světelné podmínky

Poškození světlem je nevratný proces. Při vystavení předmětu je nelze vyloučit, ale lze je minimalizovat. Nutná je naprostá eliminace UV složky světelného zdroje a minimalizace osvětlení denním světlem (pokud to není možné, je potřeba použít UV filtry).

Důsledná aplikace zásad preventivní konzervace znamená záchranu hudebního nástroje a získání dostatečného množství času pro odborné posouzení případných konzervátorských či restaurátorských zásahů.

V případě jakýchkoli dotazů se na nás neváhejte obrátit.

Doporučená literatura:

Jakubec, Petr. *Měření klimatických a světelných podmínek* [online]. Dostupné z: <http://www.chempoint.cz/data/files/mureni-klimatickych-a-svutelnych-podminek-jakubec-107.pdf>.

Profesní etický kodex konzervátora-restaurátora AMG ČR. Praha 2009.

Vávrová, Petra. Doporučené klimatické podmínky pro dlouhodobé uložení archivních a knihovních fondů podle mezinárodního standardu. *Knihovna plus* [online]. 2014, č. 2 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/knihovnaplus142/vavro.htm>.